

Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Davranışlarının Farklı Kişisel Değişkenlere Göre İncelenmesi: Ahi Evran Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Örneği

Investigation of the Academic Procrastination Behaviors of Teacher Candidates According to Different Personal Variables: The Case of Ahi Evran University Faculty of Islamic Sciences

Öz

Zaman yönetiminde başarılı olamayan insanların işlerini erteleme eğiliminde oldukları söylenebilir. Erteleme davranışı öğrenme ortamında öğrenci başarısını olumsuz etkileyen önemli faktörlerden birisidir. Genel olarak erteleme, görevleri gereksiz yere ve kişide rahatsızlık oluşturacak şekilde geciktirme eylemi olarak tanımlanmaktadır. Erteleme davranışı için farklı sınıflandırmalar yapılmaktadır. Bu sınıflamalardan birisi de akademik ertelemedir. Akademik erteleme eğilimde olan yükseköğretim öğrencilerinin akademik başarıları düşmektedir. Bu araştırmanın temel amacı İslami İlimler Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışlarının hangi düzeyde olduğunu tespit etmek ve bazı değişkenlere göre farklılaşma durumunu belirlemektir. Bu amacı gerçekleştirmek için tarama modeli tercih edilmiş ve nicel araştırma tekniğine uygun olarak veriler toplanmıştır. Veri toplamak ve katılımcıların akademik erteleme davranışını ölçmek üzere Ocak ve Bulut tarafından 2015 yılında geliştirilen Akademik Erteleme Davranışı Ölçeği (AEDÖ) kullanılmıştır. Ölçeğin uygulanması için ölçeği geliştiren araştırmacılar ve ilgili üniversitenin etik kurulundan izin alınmıştır. Araştırma katılımcılarını 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında Ahi Evran Üniversitesi İslami İlimler Fakültesinde öğrenim görmekte olan bütün sınıf düzeylerinden 231 öğretmen adayını oluşturmaktadır. Araştırma sonunda katılımcı öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışlarının "düşük" düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akademik erteleme ölçeği alt boyutları ile verilerin analizinde "Öğretmenlere İlişkin olumsuz algı" alt boyutu ortalamalarının diğerleri arasında en yüksek puana sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmen adayları ile ilgili kişisel değişkenler açısından verilerin değerlendirilmesinde cinsiyet, öğrenim görülen sınıf düzeyi ve mezun olunan ortaöğretim çeşidi yönünden anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak akademik başarı, fakülteden memnuniyet durumu ve okulu tercih nedeni bakımından bazı farklılıklar olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre akademik başarı yüksek, fakülteden memnun olan ve fakülteyi kendi isteği ile tercih eden öğretmen adaylarının akademik erteleme düzeyi diğerlerinden daha düşük çıkmıştır. Bu bulgular ışığında öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışlarının azaltılması ve etkili zaman yönetimi için fakülte genelinde rehberlik faaliyetleri düzenlenebilir. Öğretim ve değerlendirme süreçlerinde motivasyonu artırıcı etkinliklere yer verilmesi de akademik erteleme davranışının azaltılmasında etkili olabilir.

Anahtar Kelimeler: Din Eğitimi, Akademik Erteleme, Zaman Yönetimi, Öğretmen Adayları, İslami İlimler Fakültesi Öğrencileri

Abstract

It can be said that people who are not successful in time management tend to procrastinate their tasks. Procrastination is one of the significant factors that negatively affect student success in the learning environment. Generally, procrastination is defined as the act of unnecessarily delaying tasks, causing discomfort to the individual. Procrastination behavior is classified in various ways, one of which is academic procrastination. Higher education students with a tendency for academic procrastination experience a decline in their academic achievements. The main purpose of this research is to determine the level of academic procrastination behavior among teacher candidates studying at the Faculty of Islamic Sciences and to identify differentiation according to certain variables. To achieve this goal, a survey model was preferred, and data were collected in accordance with quantitative research techniques. To measure academic procrastination behavior and collect data, the Academic Procrastination Behavior Scale (APBS), developed by Ocak and Bulut in 2015, was used. Permission for the scale's application was obtained from the researchers who developed it and the ethical committee of the relevant university. The research participants consisted of 231 teacher candidates from all class levels studying at Ahi Evran University Faculty of Islamic Sciences during the 2022-2023 academic year. As a result of the research, it was found that the academic procrastination behavior of the participant teacher candidates was at a "low" level. In the analysis of the data with the sub-dimensions of the academic procrastination scale, it was revealed that the "Negative Perception of Teachers" sub-dimension had the highest average score among the others. In terms of personal variables related to teacher candidates, it was concluded that there was no significant difference in terms of gender, class level of education, and type of secondary education graduated from. However, there were some differences regarding academic achievement, satisfaction with the faculty, and the reason for choosing the school. Accordingly, teacher candidates with higher academic achievement, those satisfied with the faculty, and those who chose the faculty of their own will had lower levels of academic procrastination compared to others. In light of these findings, guidance activities can be organized throughout the faculty to reduce the academic procrastination behavior of teacher candidates and promote effective time management. Including motivation-enhancing activities in the teaching and evaluation processes can also be effective in reducing academic procrastination behavior.

Keywords: The Education of Religion, Academic Procrastination, Time Management, Teacher Candidates, Students of the Faculty of Islamic Sciences

Ali GÜNGÖR

Dr. Öğr. Üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, Din Eğitimi Anabilim Dalı /Assist. Prof. Dr., Kırşehir Ahi Evran University, Faculty of Islamic Sciences Department of Religious Education, Kırşehir/Türkiye
ali.gungor@ahievran.edu.tr,
<https://orcid.org/0000-0002-7655-4021>
<https://ror.org/05rrfpt58>

Makale Türü-Article Type: Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş Tarihi/Received: 10.08.2023

Kabul Tarihi/Accepted: 16.09.2023

Yayın Tarihi/Date Published: 30.09.2023

Atf/Cite as: Güngör, A. (2023). Öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışlarının bazı kişisel değişkenlere göre incelenmesi: Ahi Evran Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi örneği. *Turkish Academic Research Review*, 8 (3), 1236-1253.

Değerlendirme/Peer-Review: Ön İnceleme: İç Hakem (Editörler). İçerik İnceleme: İki Dış Hakem/Çift taraflı körleme. Single anonymized-One internal (Editorial Board). Double anonymized-Two external.

Benzerlik Taraması/Plagiarism Checks: Yapıldı-Turnitin/Yes-Turnitin.

Yayıncı/Published: Published by Mehmet ŞAHİN Since 2016- Akdeniz University, Faculty of Theology, Antalya, 07058 Turkey.

Etik Beyan/Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. / It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited. Ali Güngör.

Çıkar Çatışması/Conflicts of Interest: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir. / The author(s) has no conflict of interest to declare.

Finansman/Grant Support: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır. / The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.

Etik Bildirim/Complaints: turkisharr@gmail.com

Telif Hakkı & Lisans/Copyright & License: Yazarlar dergide yayımlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır. / Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0.

Giriş

İnsanlara eşit olarak verildiği halde herkesin aynı şekilde kullanamadığı zamanın, insanlar için önemi büyüktür. Etkili ve verimli kullanılan zaman, insanları hedeflerine ulaştırır (Akyüz vd., 2020, s. 415). Zaman yönetiminde başarılı olamayan insanların işlerini erteleme eğiliminde oldukları söylenebilir. Erteleleme davranışı, öğrenme ortamında öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörlerden birisidir. Alanyazında, kişinin belli bir zaman diliminde yapması gereken bir işi yapmayıp, geciktirme eylemine “ileri eylem (pro: means implying forward motion) ve yarına ait olma (crastinus: belonging to tomorrow) kelimelerinden oluşan, erteleme (procrastination) ismi verildiği” belirtilmektedir (Bayrak, 2018, s. 473). Her ne kadar ertelemeye, acele etmekten kaçınma, teenni ile hareket etmek gibi olumlu anlamlar yükleyenler olsa da (Chun Chu & Choi, 2005, s. 247; Steel, 2007, s. 66) genel olarak erteleme, görevleri gereksiz yere ve kişide rahatsızlık oluşturacak şekilde geciktirme eylemi (Solomon & Rothblum, 1984, s. 503) diye negatif bir durum olarak tanımlanmaktadır. Zira bu konuda yapılan araştırma sonuçları erteleme davranışının bireyler üzerinde olumsuz etkileri olduğunu ortaya koymaktadır (Balkıs vd., 2006, s. 59; Kandemir vd., 2017, s. 286; Özer & Altun, 2011, s. 61).

Erteleleme davranışının, ortaya çıkma nedenleri dikkate alınarak üç bileşenden oluştuğu belirtilmektedir. Görevin başlatılması, yürütülmesi ya da tamamlanması konusundaki süreçlere odaklanılması *davranışsal bileşen*, bireyler üzerinde olumsuz etkileri bilinmesine rağmen erteleme davranışına bilinçli olarak karar verme nedenlerine odaklanılması *bilişsel bileşen* ve kişinin belli bir zamanda yapması gereken işi yapamaması konusunda hissettiği sıkıntılara odaklanılması ise *duygusal bileşen* olarak adlandırılmaktadır (Uzun & Demir, 2015, ss. 108-109).

Erteleleme davranışı için farklı sınıflamalar yapılmaktadır. Aktif olanı olumlu olarak görülme üzere, Chun Chu ve Choi (2005) tarafından, erteleme davranışı "aktif erteleme ve pasif erteleme" diye ikiye ayrılmaktadır. Erteleme davranışı için başka bir sınıflandırmada ise "durumsal erteleme ve kişilik özelliği olarak erteleme" olarak ele alınmıştır (Ocak & Bulut, 2015, ss. 710-711). Ayrıca ilk ikisi görevden, diğer üç tanesi karar almaktan kaçınmayla ilgili olmak üzere; genel erteleme, akademik erteleme, karar vermeyi erteleme, nevrotik erteleme, takıntılı ya da işlevsel olmayan erteleme olarak beş farklı türünden söz edilmektedir (Balkıs vd., 2006, s. 10).

Bu araştırmada yukarıda belirtilen erteleme türlerinden biri olan akademik erteleme ele alınacaktır. Üniversite öğrencileri arasında sıkça görülen akademik erteleme davranışı; “ödevlerin geç yapılması, sınavlara çalışmayı son ana bırakmak, günlük veya haftalık yapılması gereken işlerin hiç yapılmaması veya son anda yapılması” şeklinde ortaya çıkabilmektedir (Akdamar & Kızılkaya, 2022, s. 213). Alan araştırmalarında; sorumluluk duygusu gelişmemiş bireylerin başarısızlık korkusu ve tembellik gibi sebeplere bağlı olarak yapması gereken akademik görevlerini erteledikleri bulgusuna ulaşılmıştır (Özer & Altun, 2011, s. 61). Motivasyon eksikliği de akademik erteleme davranışı göstermede başka bir sebep olarak ortaya çıkmıştır (Kandemir vd., 2017, s. 286). Ayrıca bireyin kişilik özellikleri ve kendisine yönelik yaptığı hatalı bilişsel yüklemeler de erteleme eyleminin nedenleri arasında sayılmaktadır (Balkıs vd., 2006, s. 59).

Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının düzeyi, sebepleri ve bazı değişkenlerle ilişkisi konusunda araştırmalar (Bayrak, 2018; Mişe & Hançer, 2019; Sarıkaya Aydın & Koçak, 2016; Şengül & Seyfi, 2020) bulunmasına rağmen din eğitimi alanında bu konuda tespit edilebilen tek çalışma Aktaş (2021) tarafından yapılan araştırmadır. Aktaş, araştırmasında Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi örneğinden hareketle, yüksek din öğretimi gören öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışıyla gelecek zaman algısı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonunda bu iki değişken arasında pozitif yönlü bir ilişkinin olduğu

belirlenmiştir. Araştırmamız, Aktaş'ın araştırmasından, sadece akademik ertelemeyi ele alması, örneklem grubu farklılığı ve bazı bağımsız değişkenler yönüyle ayrılmaktadır. Bununla birlikte ilgili araştırma verilerinden, bazı bağımsız değişkenlere göre iki farklı örneklem grubundaki bulguların benzer olup olmadığı konusunda karşılaştırma imkânı elde edilmiştir.

Genel erteleme davranışının din alanına uyarlandığı başka bir çalışma, Demir (2017) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada din alanındaki erteleme davranışı çeşitli yönleriyle ele alınmıştır. Demir'in araştırması, alan araştırması değil kuramsal bir çalışmadır, Araştırmada akademik erteleden ziyade, bireyin dini sorumluluklarını ertelemesinin bireysel ve toplumsal boyutları üzerinde durulmuştur. Araştırma sonunda, dini sorumluluklar konusunda ortaya çıkan erteleme eğilimi ile başa etmek için neler yapılabileceği konusunda, dini kaynaklar esas alınarak bazı önerilerde bulunulmuştur.

Din eğitimi alanında akademik erteleme konusunun müstakil olarak ele alındığı bir çalışmaya rastlanılmadığı daha önce belirtilmişti. Bu yönüyle ilk olacak bu araştırma kendi örnekliğinden hareketle yüksek din öğretimi öğrencilerinin akademik erteleme düzeyleri ve bazı değişkenlere göre farklılaşma durumu hakkında veriler ortaya koymuştur. Ayrıca diğer yükseköğretim öğrencilerinin akademik erteleme sonuçlarıyla karşılaştırma yapılmasına imkân sağlayabilir. Zira akademik başarı üzerinde etkileri olan, akademik ertelemenin doğasının anlaşılması ve akademik erteleme davranışının altında yatan etkenlerin ortaya konularak, öğrencilerin bu olumsuz durumdan kurtulması için gerekli önlemlerin alınması önemlidir.

Bu ihtiyaçtan yola çıkılarak bu araştırmanın temel amacı, "İslami İlimler Fakültesinde eğitim gören öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışlarının hangi düzeyde olduğunu belirlemektir." Bu temel amaçtan hareketle aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1- İslami İlimler Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışları hangi düzeydedir?

2- Öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışı düzeyleri cinsiyet, akademik başarı durumu, mezun olunan ortaöğretim kurumu, sınıf düzeyi, fakülteden memnuniyet durumu ve fakülteyi tercih sebebine göre farklılaşmakta mıdır?

1.Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, katılımcıları, veri toplama araçları ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

1.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırma tarama modelinde, nicel araştırma tekniğine uygun bir şekilde hazırlanmış betimsel bir araştırmadır. "Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir modeldir" (Karasar, 1994, s. 77).

1.2. Araştırmanın Katılımcıları

Araştırmanın evrenini 2022-2023 öğretim yılında Ahi Evran Üniversitesi İslami İlimler Fakültesinde öğrenim görmekte olan 430 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde, her birimin örnekleme seçilmede eşit şansa sahip olduğu "Basit Seçkisiz Örnekleme" yöntemi (Büyüköztürk vd., 2020, s. 88) esas alınmıştır. Araştırmaya farklı cinsiyet, akademik başarı ve sınıf düzeyinden 231 öğretmen adayı katılmıştır. 500 kişiden

oluşan evren için %5 hata payı ile 217 kişi yeterli görüldüğü için (Yıldız, 2017, s. 442), 231 katılımcı evreni temsil şartını sağlamaktadır. Örnekleme dahil edilen katılımcıların bazı özellikleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Kişisel Özellikleri

Özellik	Grup	f	%
Cinsiyet	Kadın	156	67,5
	Erkek	75	32,5
Başarı durumu	50 puan ve altı	9	3,9
	51-75 puan	95	41,1
	76-100 puan	127	55,0
Mezun olunan lise	İmam Hatip Lisesi	134	58,0
	Diğer lise türleri	97	42,0
Fakülteyi tercih sebebi	Kendi isteğim	170	73,6
	Ailemin isteği	25	10,8
	Atama kolaylığı	36	15,6
Fakülteden memnuniyet	Olumlu	71	30,7
	Kısmen olumlu	130	56,3
	Olumsuz	30	13,0
	Toplam	231	100,0

Tablo 1’deki katılımcılara ait özellikler incelendiğinde kadın öğretmen adaylarının (%67,5) erkeklerden (%37,5) daha fazla olduğu görülmektedir. Fakülte yönetiminden alınan bilgiye göre, cinsiyet dağılımı yönünden fakülte genelinde de durumun örnekleme benzer olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Başarı durumu yönüyle öğretmen adaylarının yarıdan fazlası (%55) 76-100 puan aralığında başarı ortalamasına sahiptir. Katılımcıların yine yarıdan fazlası (%58) ortaöğretimde İmam Hatip Lisesinden mezun öğretmen adaylardan oluşmaktadır. Öğretmen adaylarının çoğunluğu (%73,6) öğrenim gördükleri fakülteyi kendi istekleriyle tercih etmişlerdir. Katılımcıların öğrenim gördükleri fakülteden memnuniyet durumlarına bakıldığında sadece %13,0’lük bir bölümü olumsuz görüş belirtmiş olduğu görülmektedir.

1.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma için gerekli verileri toplamak için, Ocak ve Bulut (2015) tarafından geliştirilen “Akademik Erteleme Ölçeği” (AEDÖ) kullanılmıştır. Beşli likert tipinde geliştirilen ölçek 38 sorudan ayrıca Sorumsuzluk, Akademik Görevin Algılanan Niteliği, Öğretmenlere İlişkin Olumsuz Algı ve Akademik Mükemmeliyetçilik olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Maddelere verilen cevaplar ‘kesinlikle katılmıyorum (1), katılmıyorum (2), kararsızım (3), katılıyorum (4) ve kesinlikle katılıyorum (5) arasında puanlanmıştır. Ölçekten alınan puanın yüksekliği akademik erteleme davranışının düzeyinin de yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçekte 19-29 numaralı maddeler (11 Madde) ters puanlanmıştır.

Ölçeği geliştirenlerin, örneklem grubunda verilerin faktör analizine uygunluğunu tespit için yaptıkları ön analizler elde edilen verilerin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir. (Ocak & Bulut, 2015, ss. 713-

716). Araştırmamız örnekliliği üzerinden ölçeğin Cronbach alfa geçerlik katsayısı toplam ölçek için 0,95 olarak hesaplanmıştır. Alt boyutları için Cronbach alfa değerleri ise: Sorumsuzluk Alt Boyutu 0,95, Akademik Görevin Algılanan Niteliği Alt Boyutu 0,91, Öğretmenlere İlişkin Olumsuz Algı Alt Boyutu 0,84 ve Akademik Mükemmeliyetçilik Alt Boyutu 0,75 olarak bulunmuştur. Elde edilen değerler örnekleme uygulanan Akademik Erteleme Ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir (Bayram, 2009, s. 194).

Bu araştırmada veri setine uygun olarak faktör yapısını belirlemek için bakılan Kaiser-Meyer- Olkin (KMO) değeri 0,94 olarak hesaplanmıştır. Bu değer 0,7 ve üzerinde çıkması halinde iyi olarak kabul görmektedir. (Can, 2019, s. 325). Bartlett testi değeri ($p=0,000$ $p<0,05$) olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan değerler, öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışı sergileme düzeylerini belirlemek için kullanılan ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

Akademik erteleme ölçeği sonuçları 5,00-1,00=4,00 puanlık bir genişliğe yayılmıştır. Bu genişlik beşe bölünerek, öğretmen adaylarının Akademik erteleme düzey aralıkları belirlenmiştir. Buna göre; 1,00- 1,79 puan aralığı, çok düşük, 1,80-2,59 düşük, 2,60-3,39 orta, 3,40-4,19 yüksek ve 4,20-5,00 arası çok yüksek olarak değerlendirilmektedir. Ölçekte 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 ve 29 numaralı maddeler ters puanlanmaktadır. Anket uygulama izni, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulundan alınmıştır (Tarih:22.11.2022 Karar no:2022/09/21).

1.4. Verilerin analizi

Öğretmen adaylarından elde edilen veriler istatistik programı SPSS'e aktararak analizler yapılmıştır. Toplanan verilerin dağılımının normal olup olmadığını belirlemek amacıyla Kolmogorov-Smirnov, normallik testi yapılmış ($p=0,20$ $p>0,05$), çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri (0,269-0,177 arası) bulunmuştur. Kolmogorov Smirnov testinde p değerinin 0,05'ten büyük çıkması ayrıca çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerinin -1,96 ile +1,96 aralığında olması verilerin dağılımının normalliğini göstermektedir. Örneklemin, ölçekten aldıkları puan ortalamaları (\bar{x}) ve standart sapma (ss) değerleri hesaplanmıştır.

Bazı değişkenlere göre ölçek puanlarında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek için, ikili gruplarda parametrik testlerden Bağımsız Gruplar t-Testi, ikiden fazla gruplarda ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testleri yapılmıştır. ANOVA sonuçlarına göre bazı bağımsız değişkenlerde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu durumda hangi post-hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağını belirlemek için yapılan Levene's testi sonucuna bakılmıştır. Test sonucu grup dağılımı varyanslarının homojen olması durumunda LSD, homojen olmaması durumunda ise Tamhane's T2 testi yapılmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir. Araştırmanın geçerliğini sağlamak için, sonuçlara nasıl ulaşıldığı bütün aşamaları ile açıklanmış ve toplanan veriler ayrıntılı olarak raporlanmıştır. Ayrıca elde edilen sonuçlar akademik erteleme konusunda daha önce yapılan araştırma sonuçları ile karşılaştırılmıştır (Şimşek & Yıldırım, 2013, s. 291)

2. Bulgular

2.1. Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Düzeylerine İlişkin Betimsel Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının Akademik Erteleme Ölçeğinden aldıkları puanlarla ilgili betimsel bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2. Akademik Erteleme Ölçeği ve Alt Boyutları ile İlgili Bulgular

Akademik Erteleme Ölçeği Alt Boyutları	\bar{x}	ss	Düzye
1. Sorumsuzluk	2,52	,899	Düşük
2. Akademik Görevin Algılanan Niteliği	2,11	,789	Düşük
3. Öğretmenlere İlişkin Olumsuz Algı	2,93	1,007	Orta
4. Akademik Mükemmeliyetçilik	2,71	,911	Orta
Ölçeğin Bütünü Genel Ortalama	2,49	,731	Düşük

Tablo 2’de öğretmen adaylarının “Akademik Erteleme Ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarının (\bar{x} =2,49) “düşük” olduğu görülmektedir. Ölçeğin alt boyutlarına bakıldığında ise “Sorumsuzluk” alt boyutundan alınan puan ortalamasının (\bar{x} =2,52) ve “Akademik görevin algılanan niteliği” alt boyutunun (\bar{x} =2,11) “düşük”, “Öğretmenlere ilişkin olumsuz algı” alt boyutunun (\bar{x} =2,93) ve “Akademik mükemmeliyetçilik” alt boyutunun (\bar{x} =2,71) “orta” olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar ölçeğin uygulandığı örnekleme akademik erteleme davranışının genel ortalamasının “düşük” düzeyde olduğunu göstermektedir. Alt boyutlardan iki tanesinde genel ortalamaya uygun olarak “düşük” düzeyde akademik erteleme davranışı görülmektedir. Ancak iki alt boyutta (Öğretmenlere ilişkin olumsuz algı ve Akademik mükemmeliyetçilik) akademik erteleme davranışının “orta” düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu veriler, öğretmen adaylarını akademik erteleme davranışına yönelten en önemli etkenin “Öğretmenlere ilişkin olumsuz algı” olduğunu ortaya koymaktadır. Buna göre öğretmen adaylarının, akademik erteleme davranışını en fazla kendi dışında bir sebebe bağladıkları görülmektedir.

2.2. Bağımsız Değişkenlere İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğretmen adaylarının akademik erteleme düzeylerinin; cinsiyet, mezun olunan okul, sınıf düzeyi, not ortalaması, fakülteden memnuniyet durumu ve fakülteyi tercih sebebi gibi bağımsız değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığı ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

2.2.1 Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Düzeyleri ile Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Düzeylerinin Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	n	\bar{x}	ss	t	sd	p
Kadın	156	2,45	,692	-1,140	229	0,255
Erkek	75	2,57	,806			

Tablo 3’e göre, bağımsız iki örneklem t-testi sonuçları, akademik erteleme düzeyleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($t=-1,140$, $sd=229$, $p=0,255>0,05$) Bu verilere göre her ne kadar erkek öğretmen adaylarının ortalamaları (\bar{x} =2,57) kadınlarınkinden (\bar{x} =2,45) daha yüksek görünse de öğretmen adaylarının akademik erteleme düzeylerine ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkeninden etkilenmediği, kadın ve erkek her iki cinsiyetin de akademik erteleme düzeylerinin benzer olduğu görülmektedir.

2.2.2 Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Düzeyleri ile Mezun Olunan Okul Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Düzeylerinin Mezun Olunan Okul Türüne Göre t-Testi Sonuçları

Mezun olunan lise	n	\bar{x}	ss	t	sd	p
İmam Hatip Lisesi	134	2,55	,665	1,606	229	0,110
Diğer liseler	97	2,40	,808			

Akademik Erteleme Ölçeğinden alınan puanların mezun olunan ortaöğretim kurumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği, bağımsız iki örneklem t-testi ile analiz edilmiştir. Tablo 4'teki analiz sonuçlarına göre, akademik erteleme düzeyleri mezun olunan ortaöğretim kurumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($t=-1,606$, $sd=229$, $p=0,110>0,05$). Bu verilere göre her İmam Hatip Lisesinden mezun olan öğretmen adaylarının ortalamaları ($\bar{x}=2,55$) diğer okul türlerinden ($\bar{x}=2,45$) daha yüksek çıkmış olsa da öğretmen adaylarının akademik erteleme düzeylerine ilişkin görüşlerinin mezun olunan ortaöğretim çeşidinden etkilenmediği hem İmam Hatip Lisesi hem de diğer lise türlerinden mezun olanların akademik erteleme düzeylerinin benzer olduğu görülmektedir.

2.2.3 Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Düzeyleri ile Öğrenim Görmekte oldukları Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Düzeylerinin Sınıf Düzeylerine Göre Anova Testi Sonuçları

Sınıf	N	\bar{x}	ss	Var. K	KT	sd	KO	F	p
1.Sınıf	47	2,60	,540	G. arası	1,254	3	,418		
2.Sınıf	55	2,47	,830	G. içi	121,649	227	,536	,780	,506
3.Sınıf	65	2,39	,807	Toplam	122,903	230			
4.Sınıf	64	2,52	,683						

Tablo 5'e göre, birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin akademik erteleme davranışı ortalamaları ($\bar{x}=2,60$) diğer sınıflardaki öğrencilere göre daha yüksek olarak bulunmuştur. Ancak bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı bir düzeyde değildir ($p=,506$). Bu verilere göre, öğretmen adaylarının sınıf düzeyleri arasında akademik erteleme davranışı yönüyle anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır.

2.2.4 Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Düzeyleri ile Not Başarısı Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 6. Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Düzeylerinin Not Başarılarına Göre Anova Testi Sonuçları

Başarı durumu	N	\bar{x}	ss	Var. K	KT	sd	KO	F	P	Lsd
0-50 puan (1)	9	2,86	,598	G. arası	11,430	2	5,715			1>3
51-75 puan (2)	95	2,72	,664	G. içi	111,473	228	,489	11,689	,000	2>3
76-100 puan (3)	127	2,29	,730	Toplam	122,903	230				3<1,2

Tablo 6'daki veriler incelendiğinde; en yüksek akademik erteleme ortalamasının ($\bar{x}=2,86$) ile 0-50 puan ortalamasına sahip olan öğretmen adaylarına ait olduğu görülmektedir. Onları sırasıyla 51-75 puan ortalamasına sahip olanlar ($\bar{x}=2,72$) ve 76-100 puan ortalamasına sahip olanlar ($\bar{x}=2,29$) takip etmektedir. Akademik başarı puanları ile akademik erteleme puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını tespit için yapılan hesaplamalar sonunda; 0-50 puan ortalamasına sahip olanlarla 78-100 puan ortalamasına sahip olanlar arasında, 0-50 puan ortalamasına sahip olanlar lehine, 51-75 puan ortalamasına sahip olanlarla 78-100 puan ortalamasına sahip olanlar arasında, 51-75 puan ortalamasına sahip olanlar lehine ve 78-100 puan ortalamasına sahip olanlarla daha düşük not ortalamasına sahip olanlar arasında ise daha düşük not ortalamasına sahip olanlar lehine anlamlı bir fark olduğu tespit edilmektedir. Bu veriler öğretmen adaylarının not ortalaması yükseldikçe akademik erteleme davranışının azaldığını ve düşük başarı ile yüksek başarılı öğretmen adayları arasında düşük başarılılar lehine istatistiksel anlamda anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir.

2.2.5 Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Düzeyleri ile Fakülteden Memnuniyet Durumu Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 7. Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Düzeylerinin Fakülteden Memnuniyet Durumuna Göre Anova Testi Sonuçları

Fakülteden Memnuniyet	N	\bar{x}	ss	Var. K	KT	sd	KO	F	p	Lsd
Olumlu (1)	71	2,14	,723	G. arası	13,142	2	6,571			1<2,3
Kısmen olumlu (2)	130	2,61	,673	G. içi	109,760	228	,481	13,650	,000	2>1 3>1
Olumsuz (3)	30	2,78	,711	Toplam	122,903	230				

Tablo 7'deki verilere göre, en yüksek akademik erteleme davranışını fakülteden memnun olmayanlar ($\bar{x}=2,78$) göstermektedir. Onları kısmen memnun olanlar ($\bar{x}=2,61$) takip etmekte ve en az akademik erteleme davranışını ise fakülteden memnun olanlar ($\bar{x}=2,14$) göstermektedir. Fakülteden memnuniyet durumuna göre akademik erteleme davranışları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için yapılan istatistiksel analiz sonucunda; fakülteden memnun olanlarla diğerleri arasında memnun olanlar aleyhine, kısmen memnun olanlarla, memnun olanlar arasında memnun olanlar aleyhine, memnun olmayanlarla memnun olmayanlar arasında ise yine memnun olanlar aleyhine anlamlı bir fark ortaya çıkmaktadır. Diğer bir deyişle fakülteden memnuniyet durumu olumlu olanların akademik erteleme düzeyinin; kısmen olumlu olanlar ve olumsuz olanlardan daha düşük olduğu, fakülteden memnuniyet durumu olumsuz olanların ise hem olumlu hem de kısmen olumlu olanlardan daha yüksek olduğu görülmektedir. Dolayısıyla akademik erteleme davranışı öğretmen adaylarının fakülteden memnuniyet durumundan etkilenmektedir.

2.2.6 Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Düzeyleri ile, Fakülteyi Tercih Sebebi Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 8. Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Düzeylerinin Fakülteyi Tercih Sebebine Göre Anova Testi Sonuçları

Tercih Sebebi	N	\bar{x}	ss	Var. K	KT	sd	KO	F	p	Tamhane's T2
Kendi isteği (1)	170	2,39	,723	G. arası	6,419	2	3,209			1<2
Aile isteği (2)	25	2,81	,424	G. içi	116,484	228	,511	6,282	,002	2>1
Atama kolaylığı (3)	36	2,73	,824	Toplam	122,903	230				

Tablo 8'deki verilere göre, en yüksek akademik erteleme davranışını fakülteyi ailesinin isteği ile tercih edenler ($\bar{x}=2,81$) göstermektedir. Daha sonra atama kolaylığından dolayı tercih edenler ($\bar{x}=2,73$) gelmekte ve en az akademik erteleme davranışını ise fakülteyi kendi isteği ile tercih edenler ($\bar{x}=2,39$) göstermektedir. Fakülteyi tercih sebebine göre akademik erteleme davranışları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için yapılan istatistiksel analiz sonucunda, fakülteyi kendi isteği ile tercih edenlerle, ailesinin isteği ile tercih edenler arasında, kendi isteği ile tercih edenler aleyhine anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Bu veriler, öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışının fakülteyi tercih sebebinden etkilendiğini göstermektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, İslami İlimler Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının akademik erteleme davranış düzeyi incelenmiştir. Araştırma kapsamında, akademik erteleme davranışının cinsiyet, mezun olunan okul, sınıf düzeyi, akademik başarı düzeyi, okuldan memnuniyet durumu ve fakülteyi tercih sebebi gibi değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı değerlendirilmiştir.

Akademik erteleme ölçeğinden alınan puanların ortalaması, öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışlarının “düşük” düzeyde olduğunu göstermektedir. Ölçeğin alt boyutları incelendiğinde “Öğretmenlere ilişkin olumsuz algı” alt boyutu ortalamalarının diğerleri arasında en yüksek puana sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Dersin sevdirilmesi ve öğrencilerin öğrenme etkinliklerine motive edilmesinde öğretmen faktörü en önemli etkenlerdendir. Zira öğretmenlerin dönüştürme ve iyileştirme güçleri vardır. Eğitimin kalitesi ve öğrenci başarısını sağlamada en önemli etken öğretmendir (Diler, 2022, s. 480). Nitekim Güngör (2021, s. 536) tarafından yapılan bir araştırmada, uzaktan öğretim uygulamaları esnasında yükseköğretim öğrencilerinin dersten kopup başka şeylerle meşgul olmalarında (siber aylaklık) öğreticilerin dersi daha cazip hale getirip, öğrenci katılımını sağlayamamasının da etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmadaki veriler de aynı durumu ortaya koymuştur. Öğretmen adayları en çok erteleme davranışını, verim alamadıkları derslerdeki akademik görevlerin yerine getirilmesinde sergilediklerini belirtmişlerdir.

İstatistiksel analizler öğretmen adaylarının zaman yönetimi konusunda da sorunlar yaşadıklarını göstermektedir. Zira “sorumluluk” alt boyutundaki “zaman israfı” ile ilgili maddeye öğretmen adaylarının katılım ortalaması ($\bar{x}=2,61$), genel ölçek ortalamasının ($\bar{x}=2,49$) üstündedir. Bazı araştırma sonuçları da benzer şekilde, akademik erteleme düzeyinin belirleyicilerinden olan zaman yönetimindeki sorunlarla akademik başarı arasında negatif ilişki olduğunu ortaya koymaktadır (Akyüz vd., 2020, s. 414; Sarıkaya Aydın & Koçak, 2016, s. 17).

Öğretmen adaylarını akademik erteleme davranışına sevk eden ve diğer alt boyutlara göre yüksek ortalamaya sahip bir başka alt boyut “Akademik mükemmeliyetçilik” alt boyutudur. Bu alt boyuta ait dört madde arasında en yüksek puan ortalamasına sahip iki madde ise çalışılan yere tekrar tekrar çalışmadan dolayı sınav hazırlığını sürekli erteleme ($\bar{x}=2,87$) ve en mükemmele ulaşma düşüncesiyle ders çalışmayı geciktirme ($\bar{x}=2,76$) maddeleridir. Erteleme eğiliminde olanların tipik özellikleri arasında başarıyla ilgili standartlarının yüksek olması da vardır. Onlar başarı için çok zaman ayırmanın gerekli olduğuna inanır; erteleme durumunda elde ettikleri başarısızlığı, zaman yönetimindeki becerisizliklerine değil, aksine zamanın sınırlı olmasına bağlarlar (Berber Çelik & Odacı, 2015, s. 33).

Öğretmen adayları, ölçeğin “sorumluluk” alt boyutundaki, motivasyon düşüklüğünden dolayı sınavlara son günlerde çalışma maddesine ölçek ortalamasının üstünde katıldıklarını belirtmişlerdir. Hem akademik mükemmeliyetçilik konusundaki olumsuz durum hem de motivasyon konusunda yaşanan sorunların bir araya gelmesi, erteleme davranışının oluşmasını tetikleyen iki etken olarak ortaya çıkmaktadır. Katılımcılardan elde edilen bu veriler, onları akademik erteleme davranışına yönelten birinci sebebin dışsal kaynaklı yani öğretmenlerine ilişkin olumsuz algıları, ikinci sıradakinin ise içsel kaynaklı akademik mükemmeliyetçilik olduğunu göstermektedir.

Bazı bağımsız değişkenler yönüyle akademik erteleme davranış düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığı ile ilgili araştırma bulgularına göre; erkek öğretmen adaylarının ortalamaları kadınlarınkinden kısmen daha yüksek çıksa da erkek öğretmen adaylarının akademik erteleme düzeyleri ile kadın öğretmen adaylarının akademik erteleme düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı görülmektedir. Bu konuda yapılan alan araştırmalarında farklı sonuçlar ortaya çıkmıştır. Cinsiyete göre anlamlı bir farklılığın olmadığını ortaya koyan araştırma sonuçları (Kocabıyık Çeri vd., 2015, s. 389) olduğu gibi, kadınların daha yüksek akademik erteleme eğiliminde olduğu sonucuna ulaşan araştırma da (Mişe & Hançer, 2019, s. 731) bulunmaktadır. Ancak erkeklerin daha fazla akademik erteleme eğiliminde olduğu bulgusuna ulaşan araştırmaların daha çok olduğu görülmektedir (Akdamar & Kızılkaya, 2022, s. 218; Aktaş, 2021, s. 293; Balkıs & Duru, 2009, s. 23; Berber Çelik & Odacı, 2015, s. 37; Bulut & Ocak, 2017, s. 82; Kutlu & Gökdere, 2015, s. 1317) Farklı sonuçlar ortaya koyan araştırmalarda bu durum birbirinden farklı yorumlarla açıklanmaktadır. Kadınların daha az akademik erteleme yaptığı bulgusuna ulaşan araştırmacılar bu sonuçları kadınların cinsiyet rolleri ve sosyo- kültürel süreçlerle ilişkilendirerek değerlendirmişlerdir (Balkıs vd., 2006, s. 68; Berber Çelik & Odacı, 2015, s. 32). Ancak ilgili araştırmalar nicel veri toplama teknikleri ile yapılan araştırmalar olduğu için konuyla ilgili yapılan açıklamalar literatüre dayalı araştırmacı yorumlarıyla sınırlı kalmaktadır. Bu yorumların, farklı cinsiyetten katılımcılarla yapılacak derinlemesine görüşmelerle elde edilecek verilerle desteklenmesine ihtiyaç vardır. Zira yasalar önünde kadın ve erkek eşitliği sağlansa bile fiilen tam anlamıyla uygulamaya yansımaya durumlara karşılaşılmaktadır. Bununla birlikte geleneksel cinsiyet rollerinde özellikle yükseköğrenim gören kadınlar arasında cinsiyet eşitliğine yönelik farklılaşmalar görülebilmektedir. Yükseköğretimdeki öğrencilerle yapılan bir araştırmada, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumların cinsiyete göre farklılaştığı ve kadın öğrencilerin daha eşitlikçi tutumlar benimsedikleri sonucuna ulaşılmıştır (Zorluoğlu & Ertuğrul Yaşar, 2021, s. 11).

Öğretmen adaylarının mezun oldukları okul değişkeni yönüyle akademik erteleme davranışının farklılaşma durumuna bakıldığında, İmam Hatip Lisesinden mezun olan öğretmen adaylarının ortalamaları ($\bar{x}=2,55$) diğer okul türlerinden ($\bar{x}=2,45$) daha yüksek çıkmış olsa da öğretmen adaylarının akademik erteleme

düzeylerine ilişkin görüşlerinin mezun olunan okul türü değişkeninden etkilenmediği hem İmam Hatip Lisesi hem de diğer lise türlerinden mezun olanların akademik erteleme düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir. Ancak İslami İlimler Fakültesinde okutulan derslerin, İmam Hatip Liselerinde okutulan derslerle benzerliği göz önünde bulundurulduğunda akademik erteleme düzeyinin bu okul mezunlarında daha az olması gerektiği akla gelmektedir. Oysa iki okul türü arasında anlamlı bir fark olmasa da İmam Hatip Liselerinden mezun öğretmen adaylarında akademik erteleme eğilimi ortalaması daha yüksek düzeyde çıkmıştır. İHL dışından İslami ilimler fakültesine kayıt yaptıran öğrencilerin yeni bir alana karşı heyecan duydukları; bunun da onların motivasyonlarını güçlendirmiş olduğu söylenebilir.

Öğretmen adaylarının öğrenim gördüğü sınıf düzeyi değişkenine göre akademik erteleme davranışının farklılaşma durumu incelendiğinde, birinci sınıfa devam eden öğrencilerin akademik erteleme davranışı ortalamaları diğer sınıflardaki öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Ancak bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı bir düzeyde değildir. araştırma verilerine göre, öğretmen adaylarının sınıf düzeyleri arasında akademik erteleme davranışı yönüyle anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır. Bu konuda yapılan araştırmalardan bazıları, birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin akademik erteleme düzeylerinin diğer sınıf düzeyindekilerden daha yüksek (Kocabıyık Çeri vd., 2015, s. 390) bazı araştırmalarda daha düşük (Balkıs, 2006, s. 167) bazılarında ise anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur (Kutlu & Gökdere, 2015, s. 1318). Birinci sınıf öğrencilerinin diğer öğrencilerden daha düşük akademik erteleme davranışı sergilediği sonucuna ulaşan araştırmalar bu durumu, birinci sınıfların üniversiteye hazırlık sürecindeki çalışma temposunu devam ettirmeleri, sonraki ders dönemlerinde sosyal çevrelerinin genişlemesiyle akademik erteleme davranışına yönelmeleri ile açıklamışlardır (Balkıs, 2006, s. 211). Birinci sınıf öğrencilerinin akademik erteleme düzeylerini diğerlerinden daha yüksek olduğu sonucuna varan araştırmacılar ise bu durumu birinci sınıfların ortaöğretimden yükseköğretime geçişte ilk yılda yaşadıkları sorunların yarattığı adaptasyon süreciyle izah etmişlerdir (Kocabıyık Çeri vd., 2015, s. 391). Görüldüğü gibi bu konuda birbirinden farklı araştırma bulguları vardır ve her araştırma, ulaştığı sonuçları farklı nedene dayandırarak değerlendirmektedir. Örneklem farklılığı ve bazı bağımsız değişkenlerin bu sonuçların ortaya çıkmasında etkili olabileceği de göz ardı edilmemelidir. Ancak birinci sınıfların yüksek akademik erteleme davranışı göstermelerinde fakülteye kayıt yapılan ilk yılda, yükseköğrenime kolay adaptasyonunu sağlayacak oryantasyon eksikliği ihtimali de hesaba katılmalıdır. Dolayısıyla istatistiksel olarak birbirlerinden çok farklı ortaya çıkan bu bulguların katılımcı taraflarla derinlemesine yapılacak görüşmelerle araştırılmasına ve onların görüşleri doğrultusunda yorumlanmasına ihtiyaç vardır.

Öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışlarının, akademik başarıları yönüyle farklılaşp farklılaşmadığı ile ilgili veriler incelendiğinde, akademik başarı ile akademik erteleme arasında negatif ilişki olduğunu görülmektedir. Diğer bir deyişle öğretmen adaylarının akademik puan ortalaması yükseldikçe akademik erteleme davranışı azalmaktadır. Diğer araştırma sonuçları da benzer şekilde öğrenci başarısı ile akademik erteleme arasındaki bu negatif ilişkiyi ortaya koymaktadır (Akdamar & Kızılkaya, 2022, s. 217; Aktaş, 2021, s. 294; Balkıs & Duru, 2009, s. 24; Berber Çelik & Odacı, 2015, s. 38; Kocabıyık Çeri vd., 2015, s. 392). Bu, beklenen bir sonuç olarak değerlendirilebilir. Zira akademik görevlerini ertelemeyip zamanında yerine getiren öğretmen adaylarının akademik başarılarının da yüksek olacağı öngörülebilir bir durumdur. Nitekim yükseköğretim öğrencileriyle yapılan araştırma sonuçları akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin zaman yönetimi becerilerinin de iyi olduğu, zamanlarını iyi yönettikleri ve planlamalarında uzun zaman aralığını gözettileri bulgusuna ulaşılmıştır (Akyüz vd., 2020, s. 414; Sarıkaya Aydın & Koçak, 2016, s. 17). Bu verilerden

yola çıkararak, öğrencilerin akademik başarılarında zaman yönetimi becerilerinin ve akademik erteleme davranışlarının etkili olduğu, akademik erteleme eğilimi düşük düzeyde olan ve zaman yönetimi konusunda başarılı olan öğretmen adaylarının akademik başarılarının da yüksek olacağı söylenebilir.

Öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışı göstermelerinde etkisi araştırılan bir başka değişken ise öğretmen adaylarının öğrenim gördüğü fakülteden memnuniyet durumlarıdır. Araştırma verileri fakülteden memnuniyet durumu olumlu olanların akademik erteleme düzeyinin; kısmen olumlu olanlar ve olumsuz olanlardan daha düşük olduğunu ortaya koymuştur. Buradan hareketle öğretmen adaylarının fakülteden memnuniyet düzeyinin akademik erteleme davranışının ortaya çıkmasında önemli bir etken olduğu ve fakülte memnuniyeti arttıkça akademik erteleme davranışının azaldığı söylenebilir. Balkıs'ın (2006, s. 180) bulguları da bu araştırma bulgularına paralel olarak, fakülteden hoşnut olan yükseköğretim öğrencilerinin hoşnut olmayanlara göre daha düşük akademik erteleme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Bu verilere göre, öğrenim gördüğü fakülteden memnun olan öğrencilerin erteleme davranışı göstermeksizin, akademik görevlerini yerine getirdikleri anlaşılmaktadır. Bu sonuç öngörülebilir bir durumdur ve istatistiksel analizler de bu öngörüye paralel veriler ortaya koymuştur. Ancak öğretmen adaylarının fakülteden memnuniyetinde hangi faktörlerin ne kadar etkili olduğu ve bu faktörlerden hangilerinin erteleme davranışını ne kadar azalttığı bu araştırmanın sınırlarını aşan bir konudur. Zira öğrencilerin üniversite memnuniyeti ile ilgili araştırmalar; öğrencilerin memnuniyet düzeyini; sosyal ve kültürel faaliyetlerden, eğitim öğretimin izlenmesi ve değerlendirilmesinden, eğitim öğretimin süreç ve uygulamalarından, eğitim öğretimin tasarımından ve eğitim öğretimin ortamlarından memnuniyet (Şimşek vd., 2019, s. 392) öğretim elemanları ve ölçme ve değerlendirme ile ilgili hizmetlerden, sağlık hizmetleri, akademik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri, öğrenci yemekhanesinde sunulan hizmetlerden memnuniyet (Öztaş vd., 2020, s. 24) Kişisel Gelişim ve Kariyer Desteği (Karadağ & Yücel, 2023, s. 12) gibi farklı faktörlerle belirlemektedir. Ancak akademik erteleme ölçeğindeki dışsal etkenlere bakıldığında bunlardan “öğretim elemanlarına olan olumsuz algı” alt boyutunun akademik ertelemeye en yüksek ortalamaya sahip etken olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin akademik erteleme davranışını etkileyen fakülte memnuniyeti/memnuniyetsizliği sadece öğretim hizmetinin niteliği ile ilgili faktöre mi bağlı olduğu yoksa bu konuda başka faktörlerin de etkili olup olmadığı, öğretmen adaylarıyla derinlemesine görüşmeler yoluyla belirlenebilecektir. Bununla birlikte üniversitelerin öğrenci memnuniyet araştırma sonuçları kurumların tercih edilmesinde etkili olabileceği gibi (Şimşek vd., 2019, s. 392) özellikle konu akademik erteleme olduğu için verilen öğretim kalitesinin bu konuda en önemli etken olduğu söylenebilir. Zira araştırma verileri öğretmen adaylarının öğretmen nitelikleri ile ilgili algılarının erteleme davranışında en önemli etken olduğunu göstermiştir.

Öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışı sergilemelerinde etkililiği araştırılan son değişken ise öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri fakülteyi tercih sebepleridir. Araştırma verileri fakülteyi kendi isteğiyle seçenlerin akademik erteleme davranışının düşük olduğunu ortaya koymuştur. Aksine çevresel sebeplerle (ailenin isteği ve atama kolaylığı) fakülteyi seçen öğrencilerin akademik erteleme davranışı daha yüksektir. Bu durum, kendi isteğiyle İslami İlimler fakültesini tercih edenlerin okula ve derslere yönelik olumlu bakışlarıyla açıklanabilir. Özellikle aile ve yakın çevrenin isteği öğretmen adaylarının İlahiyat/İslami İlimler fakültelerini tercihlerinde etkili olmaktadır (Korkmaz, 2010, s. 184; Ünal Süngü, 2022, s. 43). Ebeveynlerin fakülte tercihindeki etkisinin olumlu anlamda katkıları olabileceği düşünülebilir. Ancak anne-baba tutumlarının, öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışında olumsuz etkileri de tespit edilmiştir. Bu konuda yapılan bir araştırmanın verileri, ebeveynleri otoriter tutum içinde olan İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin, demokratik tutum içinde olanlara göre

akademik erteleme davranışını daha az sergilediklerini ortaya çıkarmıştır (Aktaş, 2021, s. 293). Öğretmen adaylarıyla yapılan başka bir araştırmada fakülteden memnuniyet durumu değişmedikçe, kendi isteğiyle kayıt yaptıran öğrencilerin akademik erteleme eğiliminin diğerlerinden daha az olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Balkis, 2006, s. 180). Öğretmen adaylarının fakülte memnuniyeti ve başarılarının yüksek olması için bilinçli tercih yapmaları önemlidir. Ancak bir araştırmanın bulguları, ilahiyat fakültesi öğrencilerinin bilinçli fakülte tercihinde bazı sorunlar yaşadığını göstermektedir. Araştırmada, öğrencilerin çoğunlukla, öğrenim gördüğü yükseköğretim kurumunun amaç, program yapıları, eğitim öğretim ortamları ve istihdam imkanları gibi önemli konularda yeterli araştırma yapmadan fakülteyi tercih ettikleri sonucuna yer verilmektedir (Korkmaz, 2010, s. 203).

Öğrencilerin kişilik özelliklerine uygun olmayan ancak ebeveynlerinin baskısı ile yapılan yükseköğretim tercihleri, fakülteden memnuniyetsizlik, buna bağlı olarak akademik erteleme davranışı ve başarısızlıkla sonuçlanabilir. Hatta fakülte tercihinde ailenin isteği/ısrarı yüksek din öğretiminde okul terkine yol açan sebepler arasında yer almaktadır (Ay, 2021, s. 277; Baltacı, 2019, s. 606). Bundan dolayı akademik ertelemenin kronik hale gelmesi, ertelemenin tanımında geçtiği gibi “kişide rahatsızlık oluşturacak” boyutlara gelmesi, öğrencilerde psikolojik rahatsızlık belirtisi olarak değerlendirilmeli ve öğretim kurumları tarafından gerekli destekler verilmelidir. Aksi halde istenmeyen sonuçlarla karşılaşılabilir.

Bu verilerden hareketle öğretmen adaylarının akademik erteleme eğilimlerini daha çok öğretmen nitelikleri, fakülte tercihinde aile etkisi ve fakülteden memnuniyet gibi dışsal sebeplere bağladıkları söylenebilir. Olumsuz çevresel etkenler akademik erteleme davranışının ortaya çıkmasında etkili olabileceği gibi, zaman yönetiminde başarılı olamayan öğretmen adaylarının, bu çevresel etkileri erteleme davranışları için bir savunma mekanizması olarak kullanabilecekleri de göz ardı edilmemelidir. Bununla birlikte erteleme davranışının, sadece bir tembellik olarak kabul edilip, hafife alınması, ciddi akademik başarısızlıkla hatta okul terkiyle sonuçlanabilir. Bu konuda öğrenci danışmanı ve fakülte yönetimleri ve rektörlüğe bağlı psikolojik danışma birimlerinin etkin rehberliği önem arz etmektedir.

Araştırmanın sonuçlarından hareketle şu öneriler geliştirilmiştir:

1-Öğretmen adaylarına zaman yönetimi, planlı ve verimli ders çalışma yöntemleri konusunda üniversitelerin rehberlik ve psikolojik destek birimleri tarafından grup rehberliği faaliyetleri düzenlenebilir. Ayrıca akademik erteleme davranışının sıklığına bağlı olarak akademik yönden başarısız olan öğretmen adaylarına bireysel psikolojik danışma hizmeti verilebilir.

2-Üniversitelerin kalite birimleri tarafından uygulanan öğrenci memnuniyet anketlerine dayalı olarak, öğrencileri akademik erteleme hatta okul terkine götürebilecek etkenler tespit edilebilir ve eğitim öğretim hizmetlerinin niteliğini geliştirmeye ve öğrenci katılımını sağlamaya yönelik öğretim etkinliklerine yer verilebilir.

3-Üniversite tercih aşamasında Millî Eğitim Bakanlığı ile iş birliği içerisinde fakültelerin öğretim faaliyetleri ve istihdam alanları hakkında öğrencilerin bilinçli tercihini kolaylaştırıcı tanıtım faaliyetlerinden aday öğrenciler haberdar edilebilir. Bu konuda etkin rehberliğe yönelik, danışma hatları kurulabilir. Ayrıca öğrenci veli ilişkisi konusunda velilere yönelik kılavuzlar hazırlanabilir.

4-Akademik erteleme ölçeği ile öğretmen adaylarının akademik erteleme düzeyi tespit edilmiş ve bu davranışın hangi bağımsız değişkenlerden etkilendiği sayısal olarak ortaya konulmuştur. Ancak bağımsız değişkenlerin akademik erteleme davranışını niçin ve nasıl etkilediğine dair derinlemesine açıklamalara ihtiyaç

vardır. Bu sebeple öğretmen adaylarını akademik erteleme davranışına iten sebeplerin, öğrenci görüşlerine dayalı olarak belirlenmesine yönelik nitel araştırmalar yapılabilir.

Kaynakça | References

- Akdamar, E., & Kızılkaya, Y. M. (2022). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Eğilimleri ile Umutsuzluk Seviyeleri ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. <https://doi.org/10.33437/ksusbd.844605>
- Aktaş, H. (2021). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Gelecek Zaman Algısı ile Akademik Erteleme Davranışı Arasındaki İlişki: Gümüşhane Üniversitesi Örneği. *Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 10(20), 271-299.
- Akyüz, M., Taşkın Yılmaz, F., & Aldemir, K. (2020). Zaman Yönetim Becerilerinin Akademik Başarı ile İlişki. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(73), Article 73. <https://doi.org/10.17755/esosder.579867>
- Ay, M. F. (2021). İlahiyat Fakültelerinde Okul Terki: İlahiyat Fakültesinden Kayıt Sildirenler Üzerine Fenomenolojik Bir Araştırma. *Eskiyeni*, 43, Article 43. <https://doi.org/10.37697/eskiyeni.846289>
- Balkıs, M. (2006). *Öğretmen Adaylarının Davranışlarındaki Erteleme Eğiliminin, Düşünme ve Karar Verme Tarzları ile İlişkisi* [Doktora Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Balkıs, M., & Duru, E. (2009). Prevalence of Academic Procrastination Behavior Among Pre-Service Teachers, and Its Relationship with Demographics and Individual Preferences. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 5(1), Article 1.
- Balkıs, M., Duru, E., Buluş, M., & Duru, S. (2006). Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Eğiliminin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 7(2), 57-73.
- Baltacı, A. (2019). Yüksek Din Öğretiminde Okul Terki. *Marife Dini Araştırmalar Dergisi*, 19(2), Article 2. <https://doi.org/10.33420/marife.625466>
- Bayrak, F. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Karma Öğrenme Ortamındaki Akademik Erteleme Davranışları. *Ege Eğitim Dergisi*, 19(2), 470-487. <https://doi.org/10.12984/eggefd.370025>
- Bayram, N. (2009). *Sosyal Bilimlerde SPSS ile Veri Analizi* (2. bs). Ezgi Basımevi.
- Berber Çelik, Ç., & Odacı, H. (2015). Akademik Erteleme Davranışının Bazı Kişisel ve Psikolojik Değişkenlere Göre Açıklanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 31-47.
- Bulut, R., & Ocak, G. (2017). Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Davranışlarını Etkileyen Etmenler. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 75-90.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (29. bs). Pegem Akademi.
- Can, A. (2019). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi* (7. bs). Pegem Akademi Yayıncılık.

- Chun Chu, A. H., & Choi, J. N. (2005). Rethinking Procrastination: Positive Effects of “Active” Procrastination Behavior on Attitudes and Performance. *The Journal of Social Psychology, 145*(3), 245-264. <https://doi.org/10.3200/SOCP.145.3.245-264>
- Demir, Ö. (2017). Erteleme Eğilimi ve Baş Etme Yolları Araştırmaları Bulgularının Dini Erteleme Açısından Yorumlanması. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi, 12*(24), Article 24.
- Diler, R. (2022). Prof. Dr. Muhammet Şevki Aydın’ın Din Eğitimi Öğretmeni Anlayışına Katkıları. İçinde *Prof. Dr. Muhammet Şevki Aydın ve Din Eğitimi Bilimine Katkıları*. Ed. Süleyman Akyürek (1. bs, ss. 460-492). Kimlik Yayınları.
- Güngör, A. (2021). Uzaktan Eğitimde Öğretmen Adaylarının Siber Aylaklık Davranışları ve Sebepleri Üzerine Bir İnceleme: Kilis 7 Aralık Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Örneği. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 8*(2), Article 2. <https://doi.org/10.46353/k7auifd.995427>
- Kandemir, M., Palancı, M., İlhan, T., & Avcı, M. (2017). Sınıf Tekrarı Yapan Öğrencilerin Akademik Erteleme Nedenleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 19*(2), 285-302. <https://doi.org/10.17556/erziefd.334989>
- Karadağ, E., & Yücel, C. (2023). *Türkiye Üniversite Memnuniyet Araştırması*. Üniar Yayınları.
- Karasar, N. (1994). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (6. Baskı). Tekışık Matbası.
- Kocabıyık Çeri, B., Çavuşoğlu, C., & Gürol, M. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Düzeylerinin İncelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies, 4*(34), 385-394. <https://doi.org/10.9761/JASSS2721>
- Korkmaz, M. (2010). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Fakülteyi Tercih Nedenleri: Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği. *Bilimname, XVIII*(1), 167-204.
- Kutlu, N., & Gökdere, M. (2015). Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Davranışı ile Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırmalı İncelemesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 23*(3), 1311-1330.
- Mişe, H., & Hançer, A. H. (2019). Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Davranışlarının İncelenmesi. *Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, 25*(97-1), 726-738. <https://doi.org/10.22559/folklor.975>
- Ocak, G., & Bulut, R. (2015). Akademik Erteleme Davranışı Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması. *International Journal of Social Sciences and Education Research, 1*(2), Article 2. <https://doi.org/10.24289/ijsser.106455>
- Özer, A., & Altun, E. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Nedenleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11*(21), 45-72.
- Öztaş, S., Ünal, A., Yılmaz, İ. A., Büdün, E., Akın Gürdal, S., & Özkan, S. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Memnuniyet Boyutlarının Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma: Pınarhisar Meslek Yüksekokulu Örneği. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges), 10*, 16-27.

- Sarıkaya Aydın, K., & Koçak, S. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri ile Akademik Erteleme Düzeylerinin İncelenmesi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 17-38. <https://doi.org/10.29065/usakead.256378>
- Solomon, L. J., & Rothblum, E. D. (1984). Academic Procrastination: Frequency And Cognitive-Behavioral Correlates. *Journal of Counseling Psychology*, 31, 503-509.
- Steel, P. (2007). The Nature of Procrastination: A Meta-Analytic and Theoretical Review of Quintessential Selfregulatory Failure. *Psychological Bulletin*, 133(1), 65-94.
- Şengül, M., & Seyfi, R. Ö. (2020). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Akademik Erteleme Davranışları ile Akademik Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 9(3), 755-773. <https://doi.org/10.30703/cije.643239>
- Şimşek, H., İslim, Ö. F., & Öztürk, N. (2019). Yükseköğretimde Kalite Arayışında Bir Gösterge Olarak Öğrenci Memnuniyeti: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Trakya Eğitim Dergisi*, 9(3), Article 3.
- Şimşek, H., & Yıldırım, A. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (9. bs). Seçkin Yayıncılık.
- Uzun, B., & Demir, A. (2015). Erteleme: Türleri, Bileşenleri, Demografik Etkenler ve Kültürel Farklılıklar. *Ege Eğitim Dergisi*, 16(1), 106-121.
- Ünal Süngü, A. (2022). Öğrencilerin İlahiyat Fakültesini Tercih Nedenleri (Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği). *Makü İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 3(1), 37-55.
- Yıldız, S. (2017). Sosyal Bilimlerde Örneklem Sorunu: Nicel ve Nitel Paradigmalardan Örneklem Kuramına Bütüncül Bir Bakış. *Kesit Akademi Dergisi*, 3(11), 421-442.
- Zorluoğlu, E., & Ertuğrul Yaşar, Z. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerinin ve Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12, 1-17. <https://doi.org/10.29157/etusbe.2020.59>

Structured Abstract

Those who cannot be successful in time management postpone their work constantly. Procrastination behaviour is an essential factors that negatively affect student success in the learning environment. In general, procrastination is defined as delaying tasks unnecessarily and in a way that causes discomfort to the person. Different classifications are made for procrastination behaviour. One of these classifications is academic procrastination. Academic procrastination, frequently seen among university students, can occur in the form of doing homework late, leaving studying for exams until the last moment, not doing daily or weekly tasks at all or doing them at the last moment. Although there are studies on the level and causes of academic procrastination behaviours of university students and its relationship with some variables, we do not come across studies in religious education in which the subject of academic procrastination is handled independently. This investigation, which will be the first in this respect, is going to reveal data about the academic procrastination levels of higher religious education students and the differentiation status according to some variables. In addition, it will allow comparison with the results of academic procrastination of other higher education students because it is crucial to understand the nature of academic procrastination, which has effects on academic achievement, and to take necessary precautions for students to get rid of this negative situation by revealing the factors underlying academic procrastination behaviour. Based on this need, the primary purpose of this investigation is "to determine the level of academic procrastination behaviours of teacher candidates studying at the Faculty of Islamic Sciences". Based on this primary purpose, answers to the following questions will be sought: 1-What is the level of academic procrastination behaviours of pre-service teachers studying at the Faculty of Islamic Sciences? 2-Do pre-service teachers' academic procrastination behaviour levels differ according to gender, academic achievement status, graduated secondary education institution, grade level, satisfaction with the faculty and the reason for choosing the faculty? In order to achieve the objectives determined in the research, the survey model was preferred, and data were collected following the quantitative research technique. The study participants consisted of 231 pre-service teachers from all grade levels studying at Ahi Evran University Faculty of Islamic Sciences in the 2022-2023 academic year. The sample selection was based on the "Simple Random Sampling" method, in which each unit has an equal chance of being selected for sampling. In order to obtain the necessary data for the research, the "Academic Procrastination Scale" (ASAS) developed by Ocak and Bulut (2015) was used. The five-point Likert-type scale consists of 38 questions and four sub-dimensions: Irresponsibility, Perceived Quality of Academic Tasks, Negative Perception of Teachers and Academic Perfectionism. For the application of the scale, permission was obtained from the researchers who developed the scale and the ethics committee of the relevant university. The data obtained from pre-service teachers were transferred to the statistical programme SPSS and analyses were performed. In order to determine whether there is a significant difference in the scale scores according to some variables, The Independent Groups t-Test, one of the parametric tests, was performed in paired groups and, One-Way Analysis of Variance (ANOVA) tests were performed in groups of more than two. In order to ensure the validity of the research, how the results were reached was explained in all stages, and the data collected were reported in detail. In addition, the results obtained were compared with previous studies on academic procrastination. At the end of the research, it was concluded that the academic procrastination behaviours of the participant pre-service teachers were at a "low" level. When we analyse the data regarding the sub-dimensions of the academic procrastination scale, it is revealed that the mean of "negative perception towards teachers" has a higher score than the other averages. In evaluating the data regarding personal variables related to prospective

teachers, it was concluded that there was no significant difference in gender, grade level, and type of secondary education graduated. However, it was revealed that there were some differences in academic achievement, satisfaction with the faculty and the reason for choosing the school. Accordingly, it is seen that the academic procrastination levels of the teacher candidates who have high academic success, are satisfied with their faculty and prefer the faculty voluntarily are at a lower level than the others. In light of these findings, guidance activities can be organised throughout the faculty to reduce pre-service teachers' academic procrastination behaviours and effective time management. Including motivational activities in teaching and evaluation processes can also effectively reduce academic procrastination behaviour. According to the results of the research, the following suggestions can be made:1-Universities' guidance and psychological support units can organise group guidance activities for prospective teachers on time management and planned and efficient study methods. In addition, depending on the frequency of academic procrastination behaviour, individual psychological counselling services can be provided to prospective teachers who are academically unsuccessful.2-Based on the data of the student satisfaction surveys conducted by the quality units of universities, the factors that lead students to academic procrastination behaviour and even dropout can be specified. Instructional activities can be included to improve the quality of education and training services and to ensure student participation. 3-During the university preference phase, in cooperation with the Ministry of National Education, prospective students can be informed about the teaching activities and employment areas of faculties in promotional activities that facilitate students' conscious choice. In this regard, counselling lines can be established for functioning guidance. In addition, guides for parents on student-parent relationships can be prepared. 4-The level of academic procrastination of prospective teachers was determined with the academic procrastination scale, and the independent variables affecting this behaviour were revealed numerically. However, there is a need for in-depth explanations of why and how independent variables affect academic procrastination behaviour. For this reason, it would be appropriate to conduct qualitative research to determine the reasons that push pre-service teachers to academic procrastination behaviour based on student opinions.